

Ve skutečnosti jakmile porozumíte falešnému,

pravda vzejde ve vaší vizi sama od sebe.

Falešná pokora představuje potlačené ego, jež předstírá, že je pokorné, ale přitom touží po tom být nejlepší. Autentická pokora nemá nic společného s egem; je to absence ega.* Neklade si žádné nároky na to být někomu nadřazený. Je to jednoduché a čisté poznání, že neexistuje nikdo, kdo by byl lepší či horší; lidé jsou jen sami sebou, nesrovnatelní a jedineční. Nemůžete je porovnávat a dělit na lepší a horší.

Proto je tak obtížné pochopit, kdo je to skutečně pokorný člověk – není totiž pokorný takovým způsobem, jak to chápete vy. Znáte stovky pokorných lidí, jenže všichni to jsou egoisté. Vy jste do nich jen dosud nebyli schopni nahlédnout a spatřit v nich jejich potlačené ego.

Jednou mě doma navštívila křesťanská misionářka, mladá krásná žena. Ukázala mi Bibli a několik dalších brožur a působila při tom velmi pokorně. Řekl jsem jí: „Všechno to harampádí dejte pryč. Tahle vaše Bible svatá je jedním z nejbezbožnějších spisů na světě!“ V tom okamžiku žena vybuchla; veškerá její pokora byla ta tam. Poznamenal jsem: „Tu Bibli tu můžete nechat. Jen jsem vám tím chtěl ukázat, kdo jste. Nejste pokorná, jinak by se vás to nedotklo.“

Dotknout se lze pouze ega.

Nemůžete se dotknout pokorného člověka.

Pravá pokora zkrátka znamená nepřítomnost ega. Je to odhození veškeré osobnosti i všech ozdob, které jste si kolem sebe nahromadili.

Znamená to být malé dítě, které neví, kým je, které ještě neví nic o světě. Jeho oči jsou jasné; zeleň stromů vidí mnohem jasněji než vy. Vaše oči jsou plné prachu, který nazýváte poznáním. Proč jste si nastrádali tento oslepující prach?

Protože poznání dodává obrovskou energii vašemu egu. Vy něco víte a ostatní ne.

Pokorný člověk nic neví. Uzavřel kruh a vrátil se ke své dětské nevinnosti. Neustále nad něčím žasne. Ve všem vidí nějakou záhadu. Na pláži sbírá kameny a mušle a raduje se při tom, jako by nacházel diamanty, smaragdy a rubíny. Když jsem byl malý, dělal jsem starosti své matce – a také našemu krejčímu, když jsem ho žádal, aby mi na kalhotách ušil co nejvíce kapes. Nabádal mě: „Jen pod podmínkou, že nikomu nepovíš, kdo ti ty šaty šil. Kvůli tobě přicházím o zákazníky. Říkají o mě, že jsem se pomátl.“ Kapsy jsem totiž měl vepředu, vzadu, po stranách – všude, kde bylo místo.

Na to jsem mu odpověděl: „Všude, kde najdete
místečko, tam udělejte kapsu.“

„Jsi blázen, nebo co?“ zeptal se mě.

„Můžete si myslet, co chcete, ale já ty kapsy
potřebuji,“ odpověděl jsem.

U řeky v naší ves-

nici se totiž povalovaly spousty krásně zbarvených
kamínků, já jsem je chodil sbírat a na
různé barvy jsem potřeboval různé kapsy.

Matka se na mě hněvala, protože jsem
s kameny po kapsách chtěl jít i do postele.

Když jsem usnul, začala mi je z nich tahat.

„Jak můžeš spát s tolika kameny?“ Řekl jsem
jí, že podvádí, že si nepřeji, aby mi něco brala,
když spím.

Dětství má v sobě nesmírnou jasnost. V jeho
jasnosti, v této transparentnosti a v jeho
perspektivě celý svět vypadá jako zázrak.

Pokorný člověk se vrací k tomuto zázračnému
bytí. Považujeme to za samozřejmost,
ale nevidíme, že ze stejné půdy raší lotos, růže
i miliony dalších květin. Země nemá žádné

barvy; odkud tedy všechny krásné barvy přicházejí?

Země je velmi drsná; odkud potom
pocházejí sametové růže? Země nemá žádnou
zeleň; odkud jsou tedy zelené stromy?

Pokorný člověk se chová, jako by byl znovu
dítětem. Nemá žádné nároky, pouze cítí vděčnost
– vděčnost za všechno, dokonce i za věci,
u nichž si ani nedovedete představit, že byste
za ně mohli být vděční.

Súfijský mystik Junaid podnikl se svými
učedníky náboženskou pout'. V jeho mystické
škole bylo pro učedníky téměř rutinou modlit
se s mistrem. Jeho modlitba byla vždy stejná
a končila vděčností Bohu: „Jak se ti mohu odvděčit?
Dáváš mi toho tolik, zaléváš mě takovým
blahem a nikdy ani nepomyslíš na to, jak
ti to budu moct splatit. Nemám nic jiného než
svou vděčnost. Odpusť mi moji chudobu. Děkuji
ti za všechny ty skvělé věci, které jsi mi dal.“

Nikdo proti tomu nic nenamítal. Junaidova
mystická škola vzkvétala, lidé za ním přicházeli
ze vzdálených míst. Časem se z ní stala
jedna z nejbohatších súfijských škol. Jenže
během pouti učedníci začali zpochybňovat poslední
část modlitby.

Jednoho dne procházeli vesnicemi obývanými
fanatickými věřícími. Běžní muslimové
nevěří, že súfijové jsou skuteční muslimové
– přitom to jsou ti jediní skuteční muslimové
na světě. Ortodoxní muslimové – kněží – odsoudili

súfije za to, že sešli z cesty, protože opustili dav a vydali se na své osamělé pouti. Vadilo jim, že se nezajímají o tradici a jasně prohlašují, že „pokud je na tradici něco špatně, my to napravíme.“

Muslimové se ve svých modlitbách modlí k Bohu a zakončují je tím, že muslimský Bůh je jediným Bohem; existuje pouze jeden Bůh a pouze jedna svatá kniha, *Korán*, a jen jeden prorok, Mohammed.

Súfiové takto modlitbu nekončí; prostě říkají, že je jenom Bůh – a nic jiného. Upouští od dvou posledních bodů o tom, že existuje pouze jedna svatá kniha, Korán, a jen jeden prorok, Mohammed. A to ortodoxním muslimům vadí.

Súfijové jsou velmi pokorní lidé, otevření informacím ze všech možných zdrojů – nestarají se o to, zda mají křesťanské, židovské nebo hinduistické kořeny. Pravda je zkrátka a jednoduše pravda; z jakých dveří vstupuje do vaší bytosti, je nepodstatné.

Fanatikové družině neposkytli přístřeší, nedali jim najíst ani jim nedovolili napít se z jejich studny. Byla to pouštní země a poutníci už tři dny přespávali v chladné poušti; třáslí se celou noc, hladoví, žízniví, odmítaní, odsuzovaní – v poslední vesnici po nich dokonce házeli kameny. Nějakým způsobem se jim podařilo přežít a utéct.

Jenže mistr v modlitbě pokračoval stejně, jako to dělal v mystické škole: „Tolik jsi nám toho dal, tvůj soucit je nekonečný! A při tom sám víš, jak jsme chudí – nemůžeme ti dát nic kromě své srdečné vděčnosti.“

Teď už to bylo příliš. Tři dny bez jídla, bez střechy nad hlavou, chladné noci v poušti...

Učedníci už to nemohli dále snášet. Junaid podle nich zašel až příliš daleko. Jeden z učedníků mu řekl: „Alespoň v těchto dnech vynechejte poslední část modlitby.“